

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 11
W RZESZOWIE
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 1

**PROGRAM
WYCHOWAWCZY
PRZEDSZKOLA
PUBLICZNEGO NR 1
W RZESZOWIE**

**ROK SZKOLNY
2019/2020**

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	3
1. Podstawa prawna Programu Wychowawczego.....	3
2. Cele Programu Wychowawczego	4
3. Model absolwenta Przedszkola nr 1 w Rzeszowie	6
4. Założenia programu, metody i formy realizacji.....	6
5. Zadania wychowawcze w zakresie realizacji założeń programu wychowawczego	8
6. Zasady i formy współpracy z rodzicami	8
7. Prawa i obowiązki	9
8. System motywacyjny	11
9. Dziecięcy kodeks zachowań.....	12
10. Standardy osiągnięć dziecka	13
11. Ewaluacja.....	23
12. Kryteria sukcesu	23

WSTĘP

Wychowanie dziecka rozpoczyna się w rodzinie, a przedszkole je kontynuuje, ukierunkowuje i wspomaga. Z istoty wychowania przedszkolnego wynika jego funkcja wychowawcza, która jest integralnie powiązana z funkcją opiekuńczą i edukacyjną. Istotnym elementem odpowiedzialnego wychowania jest pomaganie wychowankowi, by odkrył, zrozumiał i respektował podstawowe wartości, które odnoszą się do poszczególnych sfer ludzkiego życia.

Program wychowawczy Przedszkola Publicznego Nr 1 w Rzeszowie, został oparty na wieloletnim doświadczeniu i obserwacji dziecięcych zachowań. Program został opracowany w oparciu o diagnozę sytuacji wychowawczej w przedszkolu oraz wnioski z nadzoru pedagogicznego w przedszkolu w roku szkolnym 2018/2019.

Program wychowawczy jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego, która opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym i ściśle skorelowany z programem „Wokół przedszkola” Małgorzaty Kwaśniewskiej, Joanny Lendzion, Wiesławy Żaba-Żabińskiej. Program wychowawczy stanowi wytyczne dla dyrektora przedszkola, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych oraz instytucji wspomagających pracę przedszkola. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych.

Pragniemy, aby rezultatem naszej pracy wychowawczej była dziecięca świadomość swojej wartości i indywidualności. Chcemy, aby każde dziecko rozumiało i respektowało zasady współżycia i współdziałania z innymi ludźmi. Aby nie obawiało się wyrażać swoich emocji, ale szanowało także odczucia innych. Naszym priorytetem jest wpojenie każdemu dziecku- istoty tolerancji, otwartości i wrażliwości- na otaczający je świat.

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Program wychowania przedszkolnego został opracowany na podstawie następujących dokumentów:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego).
- Karta Nauczyciela;
- Statut Przedszkola Publicznego nr 1 w Rzeszowie;
- Koncepcja Funkcjonowania i Rozwoju Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 11;
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia itd.

2. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

CEL NADRZĘDNY

Celem Programu Wychowawczego Przedszkola jest stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z naszych wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami w relacjach ze środowiskiem społeczno - kulturowym i przyrodniczym.

CELE GŁÓWNE

- Wprowadzanie dzieci w system ogólnoludzkich wartości moralnych.
- Budowanie zachowań kulturalnych i społecznie akceptowanych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Biologiczna warstwa rozwoju dziecka:

- zapoznanie z wybranymi cechami ludzkiego ciała
- przestrzeganie zasad higieny ciała i otoczenia
- kształtowanie pozytywnej postawy wobec zdrowia
- budzenie potrzeby racjonalnego odżywiania
- rozwijanie sprawności ruchowej
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa
- uświadamianie niebezpieczeństw

Psychologiczna warstwa rozwoju dziecka:

- rozwijanie spostrzegania wzrokowego i słuchowego
- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, symbolicznego i twórczego
- rozwijanie pamięci, uwagi i myślenia logicznego
- kształtowanie zdolności rozróżniania i odtwarzania dźwięków
- rozwijanie aparatu oddechowego i narządów artykulacyjnych
- rozwijanie i wzbogacanie słownictwa
- rozwijanie umiejętności komunikowania się
- rozwijanie percepcji wzrokowej
- rozwijanie słuchu fonematycznego
- przygotowanie do czytania
- przygotowanie do pisania
- rozwijanie czytelnictwa
- przygotowanie do nauki języka obcego nowożytnego
- rozwijanie orientacji przestrzennej
- rozwijanie umiejętności organizacji czasu i przestrzeni
- rozwijanie umiejętności liczenia, dodawania i odejmowania
- doskonalenie rozumienia pojęcia stałości liczby i równoliczności
- rozwijanie umiejętności klasyfikowania
- rozwijanie umiejętności mierzenia i ważenia
- kształcenie umiejętności mierzenia objętości płynów
- rozwijanie intuicji geometrycznej

- zachęcanie do obserwacji przyrody
- przekazywanie wiedzy przyrodniczej poprzez działanie w różnych porach roku
- zachęcanie do uprawy roślin i hodowli zwierząt
- kształtowanie postawy proekologicznej
- zainteresowanie działalnością badawczą
- zachęcanie do działalności konstrukcyjno-technicznej
- zaznajomienie ze środkami transportu
- zapoznanie z urządzeniami gospodarstwa domowego
- zapoznanie z rodzajami energii

Socjologiczna warstwa rozwoju dziecka:

- kształtowanie wiedzy o sobie samym
- doskonalenie czynności samoobsługowych
- rozpoznawanie emocji i radzenie sobie z nimi
- zachęcanie do poznawania własnych możliwości
- zachęcanie do zdobywania informacji na temat członków własnej rodziny
- zachęcanie do rodzinnego świętowania
- zacieśnianie więzi rodzinnych
- zgodne współdziałanie z kolegami z grupy
- rozwijanie umiejętności komunikowania się w grupie
- współodpowiedzialność za porządek w sali i jej wystrój
- budzenie tożsamości regionalnej
- zapoznanie z zawodami osób pracujących w pobliżu przedszkola
- budzenie tożsamości narodowej
- rozwijanie zainteresowań technicznych, wychowanie do pracy
- zapoznanie z kulturą innych narodów
- zapoznanie z symbolami wspólnot narodowych i etnicznych
- przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej Unii Europejskiej
- budzenie zainteresowania Ziemią jako planetą ludzi

Kulturologiczna warstwa rozwoju dziecka:

- zachęcanie do obcowania ze sztuką
- zwrócenie uwagi na barwy w otaczającym świecie
- zachęcanie do twórczości plastycznej
- zaznajamianie z wybranymi czasopismami dla dzieci
- zainteresowanie dzieci teatrem
- zainteresowanie dzieci filmem
- rozwijanie zdolności muzycznych poprzez słuchanie muzyki i śpiew
- zapoznanie z wybranymi instrumentami perkusyjnymi
- rozwijanie umiejętności ruchu przy muzyce
- zachęcanie dzieci do twórczości muzycznej
- zainteresowanie dzieci postępem myśli technicznej
- rozwijanie ekspresji dziecięcej

Duchowa warstwa rozwoju dziecka:

- budzenie i zaspokajanie głębszych potrzeb wewnętrznych
- zwrócenie uwagi na wartości moralne, wdrażanie do ich realizacji
- wpajanie norm i wartości

W realizacji powyższych celów nauczyciele współpracują ze sobą oraz z całym środowiskiem przedszkolnym, głównie zaś z Rodzicami.

3. MODEL ABSOWENTA PRZEDSZKOŁA NR 1 W RZESZOWIE

Absolwent Przedszkola Publicznego nr 1:

jest:

- otwarty i tolerancyjny, życzliwie nastawiony do świata i ludzi,
- wyposażony w wiedzę i umiejętności dostosowane do swoich możliwości,
- odpowiednio przygotowany do obowiązku szkolnego,
- odpowiedzialny za swoje zachowanie,
- aktywny, dociekliwy i kreatywny,

zna:

- swoje miejsce w świecie - jestem Polakiem, mieszkam w Polsce, mówię po polsku,
- symbole narodowe i szanuje je,
- swoje zalety i mocne strony,

umie:

- akceptować siebie i innych,
- komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi,
- obcować ze sztuką - teatrem, muzyką, plastyką,
- dbać o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- być odpowiedzialnym za pielęgnowanie i zachowanie naturalnego środowiska,
- okazywać pomoc słabszym, młodszym, niepełnosprawnym.

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU METODY I FORMY REALIZACJI

Do głównych założeń programu należą:

- stwarzanie sytuacji, w których dziecko lepiej pozna siebie i innych, obserwowanie, naśladowanie przez dzieci rówieśników i dorosłych z otoczenia,
- dokonywanie oceny zachowań innych oraz ustosunkowanie się emocjonalne do nich,
- kierowanie doświadczeniami i kreowanie przez nauczyciela sytuacji edukacyjnych, sprzyjających kształtowaniu pozytywnego, optymistycznego spojrzenia dziecka na świat oraz budowaniu obrazu samego siebie jako składnika osobowości człowieka,
- integracja dzieci, nauczycieli i rodziców we wspólnych zajęciach jako pomoc w porozumiewaniu się, lepszym wzajemnym poznaniu,

- poznawanie przez rodziców sposobów wspomagania rozwoju dziecka i dróg porozumiewania się z nim,
- umożliwienie rodzicom i dzieciom spędzania wspólnego czasu w placówce,
- przeżywanie przez dzieci i rodziców wspólnej radości z przebywania ze sobą i wspólnych działań,
- poznanie werbalnych i pozawerbalnych środków komunikacji z dzieckiem, rodzicami i wychowawcą w trakcie spotkań integracyjnych.

Przekaz treści wychowawczych powinien odbywać się drogą najlepiej przyswajalną dla dziecka:

- w sytuacjach problemowych dla dziecka, w których rzeczywiste zdarzenie staje się polem, na którym dokonuje się oceny,
- na zajęciach, gdzie teoretycznie postawione przez nauczycielkę zadanie wywołuje problem nie zaistniały, a konieczny do poznania przez dzieci,
- w rozmowach, w których następuje zderzenie poglądów, wymiana doświadczeń i wypracowane zostają oceny moralne,
- w działaniu, podczas którego utrwala się pożądane cechy charakteru,
- stwarzanie dziecku sztucznych sytuacji, wywołujących refleksję, z czasem przygotowujących go do prawidłowej reakcji.

Metody i formy pracy wychowawczej

Wszystkie zajęcia w przedszkolu uwzględniają założenia programu wychowawczego, nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności i postaw wychowanków do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwiają poznawanie świata, inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć, rozbudzają ciekawość poznawczą i motywację do dalszej edukacji.

Realizując program wychowawczy przedszkola wykorzystujemy elementy wielu atrakcyjnych form i metod wspierających aktywność, samodzielność, zachęcających do twórczych poszukiwań, pozwalających na ukazaniu zalet i walorów każdego dziecka.

Metody pracy:

- metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, historyjka obrazkowa, wiersze piosenki, praca z tekstem;
- metody problemowe (odkrywanie): gry dydaktyczne, giełda pomysłów - „Burza mózgów”, inscenizacja;
- metody praktyczne (działanie): ćwiczenia, gry dydaktyczne, zabawy intelektualne np. rebusy, krzyżówki, rozsypani, prace użyteczne, proste doświadczenia,
- metody aktywizujące: – pedagogika zabawy, Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, C. Orffa, metoda projektów, drama, wystawa (ekspozycja), pokaz;

Formy pracy:

- praca indywidualna,

- zabawa oraz inne rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy,
- czynności samoobsługowe dzieci (np. związane z utrzymaniem higieny osobistej, porządku w sali, szatni) oraz prace użyteczne na rzecz przedszkola, domu itp.,
- spacer i wycieczki,
- zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub prowadzone w mniejszych zespołach,
- udział w imprezach i uroczystościach organizowanych w przedszkolu i poza nim,
- udział w konkursach, festiwalach, przeglądach, quizach, turniejach

5. ZADANIA WYCHOWAWCZE W ZAKRESIE RALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Przedszkole w równej mierze pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Naszym zadaniem jest zapewnienie dzieciom możliwości wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Osiągnięcie celów wychowania zawarte jest w następujących obszarach:

- fizycznym
- emocjonalnym
- społecznym
- poznawczym

ZADANIA WYCHOWAWCZE PRZEDSZKOLA:

1. Zbadać oczekiwania rodziców w zakresie metod wychowawczych.
2. Poznać i stosować metody skutecznego oddziaływania wychowawczego.
3. Systematycznie przeprowadzać zajęcia profilaktyczno – edukacyjne uczące dzieci jak chronić się przed niebezpieczeństwem i radzić sobie w trudnych sytuacjach.
4. Współdziałać z instytucjami oraz specjalistami w celu otoczenia opieką i terapią dzieci dotkniętych przemocą i zaniedbanych wychowawczo.
5. Wspierać działania wychowawcze rodziców, integrować oddziaływania wychowawcze własne, rodziny, środowiska.
6. Prowadzić dostosowane do możliwości dzieci formy zabaw wyrabiające asertywność, poczucie własnej wartości, umiejętności słuchania innych i skutecznej komunikacji międzyludzkiej.
7. Stosować system wzmacniania pozytywnych zachowań dzieci.
8. Uczyc tolerancji i akceptacji inności.

6. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Rodzina i przedszkole to dwa ważne środowiska wychowawcze dziecka mające decydujący wpływ na prawidłowy jego rozwój. Współdziałanie nauczycieli i rodziców jest jednym z istotnych czynników prawidłowego procesu wychowawczego. Wpływa zarówno na

postępy dzieci w nauce, jak i w zachowaniu. Daje też szansę ciągłego doskonalenia się nauczycieli i rodziców jako wychowawców odpowiedzialnych za wielostronny rozwój dzieci. Skuteczność tego oddziaływania uwarunkowana jest wzajemnym i ścisłym współdziałaniem. Dlatego wychowawcy dążą do ujednoczenia oddziaływań dydaktyczno – wychowawczych na płaszczyźnie przedszkole-dom oraz do pełnej współpracy rodziców z placówką.

Zakres tej współpracy obejmuje:

1. Udzielanie pełnej i wyczerpującej informacji na temat zachowania dziecka, jego postępów w nauce i trudności.
2. Zaznajomienie rodziców z dokumentami regulującymi pracę przedszkola, a w szczególności ze statutem przedszkola, koncepcją pracy przedszkola, programem wychowawczym i profilaktyki.
3. Udział rodziców w różnego rodzaju formach działalności placówki (przedstawienia, wycieczki, imprezy organizowane w przedszkolu).

Formy współpracy z rodzicami:

- zebrania ogólne z rodzicami oraz Radą Rodziców,
- zebrania grupowe,
- konsultacje indywidualne,
- spotkania okolicznościowe,
- organizacja dni /zajęć otwartych dla rodziców/dni adaptacyjnych,
- uroczystości, festyny, pikniki,
- prelekcje, pogadanki,
- prowadzenie kącika dla rodziców (pedagogizacja rodziców),
- kontakty telefoniczne i mailowe,
- kontakty między rodzicami,
- plany współpracy z rodzicami,
- tablice informacyjne dla rodziców,
- strona internetowa przedszkola,
- włączenie rodziców do organizacji imprez kalendarzowych, przedszkolnych,
- angażowanie rodziców w pracę na rzecz przedszkola.

7. PRAWA I OBOWIĄZKI

Dziecko w przedszkolu ma wszystkie prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka w tym do:

1. Prawidłowo zorganizowanego procesu opiekuńczo- wychowawczo- dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej.
2. Poszanowania wszystkich potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania.
3. Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej.
4. Wyrażania swoich uczuć i myśli.
5. Umożliwienia zdobywania nauki przez zabawę z uwzględnieniem indywidualnych możliwości.
6. Opieki i ochrony.

W naszym przedszkolu wychowanek ma prawo do:

1. Zaspokajania potrzeb rozwojowych, a szczególnie potrzeby bezpieczeństwa i akceptacji.
2. Zdrowego jedzenia.
3. Zaspokojenia ciekawości i poznania otaczającej go rzeczywistości.
4. Badania i odkrywania.
5. Kontaktu i zabawy z innymi, wyboru towarzyszy zabaw.
6. Rozwijania swoich zainteresowań i własnych możliwości twórczych.
7. Decydowania i dokonywania wyborów wyrażania własnego zdania, sądów i oczekiwań.
8. Poznania, nazywania i wyrażania własnych emocji.
9. Zrozumiałego dla siebie systemu wyróżnień, nagród i logicznych konsekwencji.

W naszym przedszkolu dziecko ma obowiązek:

1. Przestrzegać zasad i norm współżycia w grupie.
2. Nie oddalać się od grupy bez pozwolenia osoby dorosłej.
3. Zgłaszać swoje niedyspozycje zdrowotne.
4. Nie przeszkadzać innym w zabawie, gdy sam nie ma na nią ochoty.
5. Po skończonej zabawie posprzątać miejsce zabawy.
6. Szanować prawo do zabawy wszystkich kolegów.
7. Zachowywać zasady bezpieczeństwa podczas zabawy.
8. Nie przeszkadzać odpoczywającym.
9. Poprawnie zachowywać się w miejscach publicznych.

W naszym przedszkolu rodzice mają prawo do:

1. Zapoznania się z programem oraz zadaniami wynikającymi z programu rozwoju przedszkola.
2. Uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego postępów i niepowodzeń.
3. Wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną poprzez swoje przedstawicielstwo tj. Radę Rodziców.
4. Uzyskiwania fachowej pomocy pedagogicznej otwartej rozmowy z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych.
5. Czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola.
6. Wspierania przedszkola w jego działaniach.

W naszym przedszkolu rodzice mają obowiązek:

1. Przestrzeganie Statutu Przedszkola.
2. Wyposażenie dziecka w niezbędną odzież, przedmioty i przybory.
3. Respektowanie uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji.
4. Przyrowadzanie i odbieranie dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnione osoby zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo.

5. Przestrzeganie godzin pracy przedszkola.
6. Informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu, niezwłoczne zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych.
7. Przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola.
8. Wykazywanie zainteresowania postępami dziecka w procesie dydaktyczno - wychowawczym, uczestniczenie w zebraniach rodziców, utrzymywanie stałego kontaktu z nauczycielem w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku.

8. SYSTEM MOTYWACYJNY

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Opracowując „Kodeks postępowania” musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są **nagrody i pochwały**. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka.

FORMY NAGRADZANIA :

- Pochwała indywidualna.
- Pochwała wobec grupy.
- Pochwała przed rodzicami.
- Dostęp do atrakcyjnej zabawki.
- Drobne nagrody rzeczowe, np. emblematy uznania, znaczki.

NAGRADZAMY ZA :

- Stosowanie ustalonych zasad i umów.
- Wysiłek włożony w wykonaną pracę.
- Wywiązanie się z podjętych obowiązków.
- Bezinteresowną pomoc innym.
- Aktywny udział w pracach na rzecz grupy i przedszkola.

Po ustaleniu norm postępowania należy również ustalić konsekwencje za brak podporządkowania się im.

FORMY KARANIA :

- Upomnienie słowne indywidualne.
- Upomnienie słowne wobec grupy.
- Poinformowanie rodziców o przewinieniu.
- Odsunięcie od zabawy.
- Zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji.
- Rozmowa z dyrektorem.

9. DZIECIĘCY KODEKS ZACHOWAŃ

CHCEMY	NIE MOŻEMY
<ul style="list-style-type: none">✓ Szanować kolegów.✓ Być kochanymi i umieć kochać.✓ Pomagać sobie wzajemnie.✓ Być uprzejmi i uczciwymi.✓ Bawić się zgodnie.✓ Szanować własność innych.✓ Pytać zgodzę dorosłych i kolegów.✓ Słuchać poleceń dorosłych.✓ Dbać o czystość i porządek.✓ Szanować pracę innych.✓ Okazywać, co myślimy i czujemy.✓ Być czystymi i schludnymi.✓ Bawić się bezpiecznie.✓ Zdrowo się odżywiać.	<ul style="list-style-type: none">✓ Bić, popychać, wyrządzać krzywdy innym.✓ Przezywać innych.✓ Wyśmiewać się z innych.✓ Przeszkadzać innym w zabawie i pracy .✓ Niszczyć pracę innych.✓ Zabierać cudzej własności bez pytania.✓ Oszukiwać.✓ Krzyczeć, hałasować.✓ Biegać w sali zajęć.✓ Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu.✓ Mówić brzydkich słów.✓ Bawić się niebezpiecznymi przedmiotami.

10. STANDARDY OSIĄGNIĘĆ WYCHOWAWCZYCH DZIECI

WARTOŚĆ: KULTURA BYCIA

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
„BĄDŹ KULTURALNY”	DZIECKO: <ul style="list-style-type: none"> używa form grzecznościowych – proszę, dziękuję, przepraszam; 	<ul style="list-style-type: none"> uczenie się stosowania zwrotów w określonych sytuacjach; dostarczanie dzieciom wzorów właściwego zachowania (postaw nauczyciela, pracowników, postaci z utworów literackich); utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych;
	<ul style="list-style-type: none"> pamięta o zwrotach grzecznościowych – posiada nawyk witania się, żegnania z innymi stosując słowa kluczowe: dzień dobry, do widzenia; 	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie zwrotów grzecznościowych przez pracowników i rodziców – nauka poprzez naśladownictwo; utrwalanie używania słów w ciągu pobytu dziecka w przedszkolu i poza nim - codzienne sytuacje z życia przedszkola, symulacje, zabawy, gry, scenki rodzajów;
	<ul style="list-style-type: none"> jest miłe dla innych osób - kolegów, koleżanek, dorosłych; 	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie miłych słów oraz dziękowanie innym za nie w codziennych sytuacjach życia przedszkolnego; wzbogacanie wiedzy w tym zakresie poprzez organizację zabaw, spotkań z bohaterami bajek, baśni, opowiadań;
	<ul style="list-style-type: none"> okazuje szacunek dorosłym i osobom starszym; 	<ul style="list-style-type: none"> uwrażliwianie na potrzeby innych członków rodziny; organizowanie uroczystości przedszkolnych z udziałem rodziców, pracowników, babć, dziadków; organizowanie spotkań integracyjnych – poznawanie się poprzez wspólną zabawę;

	<ul style="list-style-type: none"> • dba o estetykę otoczenia, w którym przebywa; 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu; • szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie na wyznaczone miejsce; • wprowadzanie dyżurów w różnych kąciach zabaw, przy posiłkach, szatni, łazience itp.; • wdrażanie do odpowiedzialnego realizowania powierzonego zadania; • uczenie przestrzegania zasad dotyczących porządku i poszanowania zieleni w bliższym i dalszym otoczeniu – życie zgodne z naturą;
	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady kulturalnego zachowania się przy stole; 	<ul style="list-style-type: none"> • codzienne kształtowanie zasad kulturalnego spożywania posiłków; • opanowanie nawyków kulturalnego jedzenia (nie mówienia z pełną buzią, gryzienia pokarmów itp.); • przyjmowanie prawidłowej postawy podczas posiłków i pracy przy stolikach; • wykorzystanie najprostszych zasad „savoir-vivre” i stosowanie ich w codziennych sytuacjach; • ujednolicenie oddziaływań wychowawczych z rodzicami w tym zakresie;
	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija poziom wysokiej kultury osobistej poprzez aktywne słuchanie bajek, opowiadań itp.; 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań promujących czytelnictwo; • kontynuowanie akcji Cała Polska Czyta Dzieciom; • udział w konkursach związanych z literaturą;

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w cyklicznych spotkaniach z panią bibliotekarką z WiMBP w Rzeszowie; • udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym "Książka (dla) Przedszkolaka";
	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w akcjach charytatywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie zbiórek np. akcja „Góra grosza”, akcja „Światelko pamięci”; • Zbiórka nakrętek "Ratujemy Dominika"; • Zbiórka karmy w ramach projektu "Blżej pieska".

WARTOŚĆ: WSPÓLDZIAŁANIE W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
„BĄDŹ KOLEŻEŃSKI”	<p>DZIECKO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie bawi się z rówieśnikami; • szanuje cudzą własność; • potrafi podzielić się z kolegami tym, co ma; • nie wyrządza nikomu krzywdy – nie wyśmiewa się, nie przedrzeźnia, nie przezywa; • pomaga potrzebującym kolegom. 	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do zgodnej zabawy z kolegami i obserwowanie zachowań dzieci; • zawieranie umów, ustalanie reguł zasad właściwego zachowania się w grupie rówieśniczej oraz konsekwentne ich przestrzeganie; • interesowanie się wytworami swoich kolegów, dostrzeganie trudu włożonego w ich powstanie; • poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów; • rozumienie, że inni mają potrzebę uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek, spożywania słodczy i w związku z tym dzielenie się nimi; • dostrzeganie i przeciwstawianie się

		<p>przejawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania, dokuczania – rozumienie przeżyć z tym związanych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wczuwanie się w rolę osoby pokrzywdzonej wykorzystując odpowiednie rekwizyty, organizując scenki dramatyczne; • opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują; • Udział w projekcie „Wchodzę w rolę”.
<p>„KONTROLUJ SWOJE ZACHOWANIE”</p>	<p>DZIECKO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unika krzyku, kłótni, przestrzega określonych umów- rozumie konsekwencje łamania przyjętych umów; • wyraża swoje emocje w sposób zrozumiały dla innych; • nazywa pozytywne cechy charakteru: koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość, tolerancję; • prawidłowo przyjmuje krytykę, cieszy się z sukcesów; • unika kłamstwa; • rozróżnia prawdę i fałsz, dobro od zła; 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich – Kodeks Grupy; • posługiwanie się umiarkowanym głosem; • mądre rozwiązywanie zaistniałych konfliktów; • prowadzenie rozmów dotyczących własnych ocen i odczuć, liczenie się z uczuciami drugiej osoby; • stosowanie technik terapeutycznych, ułatwiających dziecku wywołanie pozytywnych i negatywnych emocji np. darcie papieru, dmuchanie na bibułkę przyklepioną do nosa, zgniatanie gazety; • słuchanie utworów literackich; • sytuacje edukacyjne, scenki dramatyczne – nazywanie cech charakteru głównych postaci; • podejmowanie oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach; • rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych;

		<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie prób oceny i ocenianie postępowania bohaterów bajek i opowiadań; • układanie zakończeń historyjek obrazkowych, przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków;
	<ul style="list-style-type: none"> • zwraca się z problemami do drugiej osoby. 	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie wzorców właściwego zachowania – postawa nauczyciela, postacie z literatury; • tworzenie przyjaznej aury dającej dziecku poczucie bezpieczeństwa.

WARTOŚĆ: BEZPIECZEŃSTWO

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
<p>„BĄDŹ BEZPIECZNY”</p>	<p>DZIECKO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zakazu nie oddalania się od grupy (z określonego miejsca); 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, ogród przedszkolny) oraz na wycieczkach; • przeprowadzenie zajęć na temat bezpiecznych zasad zachowania , zabawy w ogrodzie przedszkolnym, sposobów dbania o bezpieczeństwo własne i kolegów; • przeprowadzenie próbnej ewakuacji dzieci z przedszkola;

„BĄDŹ BEZPIECZNY”	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zakaz brania do rąk nieznanych przedmiotów, produktów; • informuje dorosłych o swoich dolegliwościach, złym samopoczuciu; 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia; • omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia czy innej dolegliwości; • współpraca ze służbą zdrowia;
	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; • unika niebezpiecznych zabaw i zachowań; • zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • zapamiętanie własnego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania; • dostarczanie dzieciom wzorów zachowania poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań; • poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu; • współpraca ze Strażą Pożarną;
	<ul style="list-style-type: none"> • nie zbliża się do nieznanych zwierząt; 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z weterynarzem, policjantem; • omówienie zachowań zwierząt gdy: zwierzę jest zdenerwowane, chore, boi się;
	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie zasad ruchu drogowego dla pieszych; • dostarczenie wzorców właściwego zachowania się na ulicy, współpraca z Policją; • Wycieczka do Miasteczka Ruchu w Rzeszowie;
	<ul style="list-style-type: none"> • uważnie porusza się po budynku przedszkola oraz w ogrodzie przedszkolnym; 	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie zasad pieszego ruchu drogowego; • dostarczenie wzorców właściwego zachowania się na ulicy (wycieczki na skrzyżowanie, filmy edukacyjne, książki);

	<ul style="list-style-type: none"> • dba o bezpieczeństwo w „sieci”. 	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie wśród dzieci i rodziców materiałów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów –grupy dzieci 6- letnich; • udział w projekcie edukacyjnym "Necio.pl"; • współpraca z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania przedszkola na rzecz prawidłowego funkcjonowania dzieci w środowisku cyfrowym.
--	---	---

WARTOŚĆ: ZDROWIE

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
„DBAJ O SWOJE ZDROWIE”	DZIECKO: <ul style="list-style-type: none"> • nie krzyczy, mówi umiarkowanym głosem; • często przebywa na świeżym powietrzu, hartuje swój organizm; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy z dziećmi, przykład osobisty nauczyciela; • zabawy słuchowe, muzyczno-ruchowe, dydaktyczne; • prowadzenie zabaw ruchowych na sprzęcie terenowym, z wykorzystaniem sprzętu sportowego; • ubieranie się stosownie do warunków atmosferycznych oraz danej sytuacji (nie przegrzewanie, nie wyziębianie organizmu) • spacer y wycieczki do różnych środowisk przyrodniczych; • Tydzień Promocji Zdrowia pod hasłem "W zdrowym ciele zdrowy duch"; • udział w projekcie edukacyjnym „Mini Olimpiada Przedszkolaka”;
	<ul style="list-style-type: none"> • zjada urozmaicone posiłki; 	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie o zjadania posiłków przygotowanych w przedszkolu;

		<ul style="list-style-type: none"> • omówienie z dziećmi zawartości witamin w poszczególnych produktach; • zachęcenie do zjadania zdrowych produktów potrzebnych do prawidłowego rozwoju; • wyeliminowanie z diety dziecka słodyczy, chipsów oraz szkodliwych napojów typu coca-cola; • udział w programie "Dzieciaki mleczaki";
	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta o korzystaniu z zabiegów higienicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o częste mycie rąk (przed posiłkiem, po skorzystaniu z toalety, po skończonej zabawie); • uświadomienie konieczności mycia zębów co najmniej dwa razy dziennie; • dbanie o wygląd i higienę osobistą (paznokcie, włosy, schludny ubiór); • korzystanie z chusteczek higienicznych w razie potrzeby;
	<ul style="list-style-type: none"> • nie obawia się wizyty u lekarza; 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie w przedszkolu spotkań z pracownikami służby zdrowia (pediatra, pielęgniarka, stomatolog, edukator medyczny); • rozmowy z dziećmi na podstawie historyjek obrazkowych, literatury; • organizowanie wycieczek do ośrodków zdrowia, apteki; • wdrażanie do potrzeby kontrolowania i leczenia zębów; • zorganizowanie warsztatów dla dzieci z zakresu profilaktyki stomatologicznej "Fundacja wiewiórki Julki";
	<ul style="list-style-type: none"> • dba o komfort fizyczny i psychiczny; 	<ul style="list-style-type: none"> • wydłużanie czasu pobytu dzieci na świeżym powietrzu; • zorganizowanie we wszystkich salach kącika relaksacyjnego;
	<ul style="list-style-type: none"> • dba o otaczającą go przyrodę; 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć na temat dbania o czyste powietrze i wodę w ramach programu „Czyste

		<p>powietrze wokół nas”;</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie nawyku ochrony przyrody poprzez selektywną zbiórkę odpadów; realizowanie założeń programu ekologicznego „Kubusiowi Przyjaciele Natury”.
--	--	---

WARTOŚĆ: RODZINA I KRAJ

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
"POZNAJE TRADYCJE RODZINNE I NARODOWE"	<p>DZIECKO:</p> <ul style="list-style-type: none"> kultywuje tradycje swojej rodziny; 	<ul style="list-style-type: none"> pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny; aktywnie uczestniczy w przygotowaniach do świąt.
	<ul style="list-style-type: none"> pamięta o uroczystościach rodzinnych; 	<ul style="list-style-type: none"> wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez udział członków rodziny w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych, festynach; samodzielne wykonanie upominków dla członków rodziny;
	<ul style="list-style-type: none"> jest dumne z kraju, w którym mieszka; szanuje język ojczysty i tradycje narodowe; zna piękno swojego kraju, regionu, miast; 	<ul style="list-style-type: none"> uświadomienie dzieciom ich przynależności narodowej (zajęcia, każda nadarzająca się okazja) – jesteśmy Polakami, mieszkamy w Polsce; poznawanie mapy Polski, najważniejszych miast i rzek; śluchanie legend, oglądanie filmów o tematyce narodowej, poznawanie godła, herbu i flagi Polski oraz naszego miasta; organizowanie spacerów i wycieczek – kierowanie obserwacji dziecka na miejsca charakterystyczne dla dzielnicy, miasta, kraju; utworzenie kącików patriotycznych; organizowanie występów, konkursów o charakterze; udział w projekcie "Piękna nasza Polska cała";

		<ul style="list-style-type: none"> • gromadzenie literatury, albumów dotyczących kraju i miejscowości; • złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicą upamiętniającą ofiary Pacyfikacji wsi Zwiężczyca; • zwiedzanie miejsc pamięci narodowej w Rzeszowie; • zorganizowanie zajęć edukacyjnych na temat bohaterów narodowych; • zorganizowanie spotkania z przedstawicielem IPN;
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, gdzie pracują jego rodzice i zna wartości wpływające z wykonywanego zawodu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami z ich otoczenia, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie ich pasji i zainteresowań poprzez prowadzenie rozmów, zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców, dziadków, zapraszanie przedstawicieli różnych zawodów na zajęcia do przedszkola; • propagowanie działań związanych z poznawaniem zawodów- wycieczka do cukierni, banku, gabinetu weterynarza i stomatologa; • realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów np. strażaka, lekarza, policjanta, nauczyciela itp.; • stworzenie kącików tematycznych w zakresie doradztwa zawodowego.

11. EWALUACJA :

W ewaluacji uwzględnia się opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego .

Sposoby ewaluacji:

- Analiza dokumentów – dziennik, plany miesięczne grup
- Arkusze obserwacji
- Ankiety – kierowane do rodziców, nauczycieli
- Ocena realizacji „Programu Wychowawczego” na końcowej Radzie Pedagogicznej.

12. KRYTERIA SUKCESU

- Przedszkolny program wychowawczy został stworzony przez całą społeczność przedszkola.
- Jest akceptowany przez rodziców.
- Zawiera ustalone priorytety wychowawcze.
- Wspiera i wyposaża dzieci w przyjęte wartości, zasady, normy.
- Sprzyja rozwijaniu samodzielności i samorealizacji dzieci oraz pracowników przedszkola.
- Jest otwarty, podlega monitorowaniu.
- Jest spójny z programem wychowania przedszkolnego.

Program wychowawczy został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 11 w Rzeszowie w dniu 18.09.2019r.